

VALLÁSTÖRTÉNETI KRONOLÓGIA

© dr. Szalai András, Apológia Kutatóközpont, www.apologia.hu (v.4. 2015.03.01.)

Az emberi vallás története, jelentős vallások, alapítók, irányzatok és szentírások

	Közel-Kelet	Európa/Nyugat	India, Tibet	Kína, Japán
I.e. 220.000-	Heidelbergi és neandervölgyi emberek temetkezési szokásai			
38.000		Aurignac-i kultúra (első ismert szobrok)		
33.000-	Cromagnoniak (Homo Sapiens) temetkezési szokásai			
10.000	Neolit forradalom, népességnövekedés, első városállamok Göbekli-Tepe (első ismert vallási központ)			
5.500-4500	Sumer civilizáció kezdetei	Proto-indoeurópaiak (áldozat)		
33. sz.			Indus-völgyi civilizáció kezdetei	
32. sz.	Egyiptomi civilizáció kezdetei			
20-16. sz.	Ábrahám, JÚDAIZMUS kezdetei			
15. sz.	Mózes, <i>Tóra</i>		árja invázió, HINDUIZMUS kezdetei, <i>Védák</i>	
10. sz.	Dávid király, <i>Zsoltárok</i>		<i>Bráhmanák</i>	
8. sz.	júdeai és izraeli prófétai irodalom kezdetei		<i>Upanisad</i> irodalom kezdetei	
7-6. sz.	Zarathustra: ZOROASZTRIZMUS	Herakleitosz Püthagorasz	Mahávíra: DZSAINIZMUS Gautáma: BUDDHIZMUS	Lao Ce: TAOIZMUS Kung Fu Ce: KONFUCIANIZMUS , <i>Su Csing</i> Japán: a SINTÓ kezdetei
5-4.	Malakiás (utolsó zsidó próféta)	Szókratész, Platón, Arisztotelész	védikus kor vége puránikus irodalom kezdetei; Vjásza: <i>Mahábhárata</i> , <i>Bhagavad Gíta</i>	Csuang Ce, <i>Tao Te Csing</i>

	Közel-Kelet	Európa/Nyugat	India, Tibet	Kína, Japán
3. sz.			Patandzsáli: <i>Jóga Szútra</i>	
1. sz.	farizeusok, szadduceusok, esszénusok	Seneca		
I. sz. 1. sz.	Jézus, apostolok: KERESZTÉNY- SÉG , <i>Újszövetség</i> Philón; a <i>Talmud</i> és a rabbini- kus zsidóság kezdetei		<i>Tipitaka</i> (páli kánon), mahájá- na kezdetek	Kína: a buddhiz- mus megjelenése
3. sz.	Máni: MANICHEIZMUS	Plótinosz: neoplatonizmus		
4. sz.		a kereszténység elfogadott (313), majd államvallás (380) I. egyetemes zsi- nat: Nikaia (325) szerzetesség kezdetei	<i>Puránikus</i> irodalom vége	
5. sz.	a <i>Talmud</i> lezárása	Augustinus	saktizmus, TANTRA kezdetei <i>Brahma/Vedánta</i> <i>Szútra</i>	Kína: a buddhiz- mus terjedése Japán: a buddhiz- mus megjelenése
6. sz.		görög filozófiai iskolák bezárása		Bódhidharma: csan és Csi-Ji: tien-tai
7. sz.	Mohamed: ISZLÁM , <i>Korán</i> arab/iszlám hódítás kezdetei			
8. sz.	szunnita-síita szakadás; szúfi misztika kezdetei	utolsó egyetemes zsinat (787)	Tibet: a buddhiz- mus megjelenése Sankara: advaita vedánta	Kúkai: singon és Szaicsó: tendai
11. sz.	szeldzsuk hódítás, első kereszties hadjárat (1096)	Katolikus-orto- dox szakadás kezdetek (1054)	Ramanudzsza: visistadvaita vedánta	
12-13. sz.		kathárok valdensek, fe- rencesek skolasztika (Aqui- noi Tamás)	Madhva: dvaita vedánta	Eiszai: zen , Sinran: dzsódo- sinsú (Amida)

	Közel-Kelet	Európa/Nyugat	India, Tibet	Kína, Japán
15. sz.		John Wycliffe: lollardok ; Jan Hus: husziták	Congkapa (első dalai láma)	
16. sz.		Luther, Zwingli, Kálvin: protesztánsok (1529) anabaptisták unitáriusok	Kabir és Nának: SZIKH vallás, <i>Ádi Granth</i> Csaitanya: krisnaita bhakti	
17. sz.		brit baptisták George Fox: kvékerek		
18. sz.	haszidizmus	morva és német pietisták John Wesley: methodisták		
19. sz.	Irán: bábí mozgalom Bahá'u'lláh, bahá'í vallás, <i>Qítáb-i-Aqdasz</i>	Joseph Smith Jr.: mormonok William Miller, Ellen G. White: adventisták C.T. Russell, J.F. Rutherford: Jehova tanúi Mary Baker Eddy: Keresztény Tudomány Helena Blavatsky: teozófia	India: reform irányzatok, szövetségek Pakisztán: Mirza Ghulam Ahmad, ahmadíjja	Kína: tajping felkelés
20. sz.	Törökország: a kalifátus vége (1924) Izrael állam (1948)	Rudolf Steiner: antropozófia püнкösdi és karizmatikus mozgalom ökumenikus mozgalom, evangéliumi aliansz posztmodernizmus, NewAge, neopogányság és keleti vallások nyugati terjedése	India: kereszténység terjedése (dalit misszió)	Japán: a császár lemond istenségéről (1946) Kína: kereszténység terjedése